

## 1. rozhovor. Slovenská filharmónia - vec verejná

(Hudobný život; 07,08/2009; 18/09/2009; s.: 24,25,26,27,28; Andrej Šuba )

rozhovor

Slovenská filharmónia - vec verejná

Slovenská filharmónia si tento rok pripomína 60. výročie svojho založenia. Jubilejná sezóna bude pamätná aj kvôli dlho odkladanému začiatku rekonštrukcie Reduty. O výmene na poste šéfdirigenta, orchestri, nahrávaní, dramaturgii i výbere sólistov sme sa rozprávali s generálnym riaditeľom Slovenskej filharmónie profesorom Marianom Lapšanským.

Pripravil Andrej ŠUBA, fotky Lenka RAJČANOVÁ

Inštitúcia

Napriek šesťdesiatim rokom existencie je Slovenská filharmónia v porovnaní s podobnými inštitúciami vo svete stále pomerne mladá. Vplyv na jej fungovanie mali dve diametrálne odlišné spoločenské zriadenia, v rámci ktorých sa vzťah spoločnosti k umeniu líšil. Má v súčasnosti podľa vás Slovenská filharmónia postavenie adekvátne funkciám, ktoré takéto inštitúcie v spoločenskom živote zastávajú?

Myslím si, že áno. Samozrejme, úzko to súvisí s postavením kultúry v štáte a so vzťahom ľudí k úlohe kultúry, respektíve ich vzťahom k umeniu. Podľa môjho názoru má Slovenská filharmónia veľmi stabilný status. Je to národná inštitúcia zriadená zákonom, čo zaručuje stabilnú podporu a umožňuje plánovať na dlhšie obdobia vopred. Z manažérskeho hľadiska, ale aj z ekonomických dôvodov ide o mimoriadne významnú skutočnosť, pretože napríklad zmluvy uzavreté dlhší čas dopredu sú vždy výhodnejšie.

Vaším zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry, cítite v tomto smere dostatočnú podporu? Hudba má v rámci kultúry ako celku špecifické postavenie...

Azda z dôvodu, že hudba je špecifická, laici do nej nezasahujú radi. Ministerstvo nevstupuje do odbornej činnosti Slovenskej filharmónie - dramaturgie, výberu hostí, počtu koncertov, výberu cyklov a pod., no pri spoločensky významných projektoch nám poskytuje podporu. Naša spolupráca je korektná.

Slovo kríza sa dnes skloňuje vo všetkých pádoch. Ako sa vás to dotkne?

Filharmónia patrí medzi organizácie, ktoré nikdy nemali nadbytok a keď niekto žije skromne, kríza ho až tak nepostihne. V tomto zmysle je Filharmónia schopná pripraviť ďalšiu sezónu, je schopná pozývať pomerne reprezentatívnych hostí zo zahraničia a dokáže zaplatiť notové materiály, aby dramaturgia ostala naďalej pestrá.

Vzhľadom na situáciu v kultúre, ale aj súčasnú situáciu v Slovenskej filharmónii, ktorej budovu čaká dlhé roky odsúvaná rekonštrukcia, znejú vaše odpovede dosť optimisticky...

Ale inak hodnotím dopad činnosti Slovenskej filharmónie na spoločnosť. Uvediem konkrétny príklad: začali sme s Hudobnými akadémiami pre mládež a tento projekt sa stretol s prekvapujúcim záujmom žiakov a prináša zaujímavé výsledky. Je nám preto ľúto, že jeho dosah je limitovaný kapacitou sály 700 miest. Namiesto jedného koncertu robíme už síce dva, no na viac nie je časový priestor. Pôsobenie týchto podujatí je preto obmedzené len na Bratislavu. Keby do projektu vstúpili médiá ako rozhlas alebo televízia, efekt by bol úplne iný...

Okrem audiovizuálnych médií, ktoré Slovenskú filharmóniu i vážnu hudbu dlhodobo "obchádzajú", je dôležitou témou i spolupráca s hlavným mestom...

Záujmy mesta sa v oblasti kultúry sústreďujú najmä na letné obdobie. Tam sa vieme stretnúť pomerne ťažko, pretože súbory Filharmónie sú vyťažené najmä od septembra do júna. V lete potrebujú voľno. Napriek tomu spolu uvažujeme nad niektorými projektmi. Minulý rok jeden prebehol - vystúpenie Twin City Orchestra v rámci BHS. V orchestri účinkovala časť

Slovenskej filharmónie a časť Viedenských symfonikov. Koncert mal mimoriadny úspech, v ľudoch okrem umeleckého zážitku zarezovala najmä symbolika. Vďaka veľkej podpore Ministerstva kultúry však už Slovenská filharmónia nie je odkázaná len na Bratislavu. Mám na mysli bezplatné internetové vysielanie celej sezóny na [www.filharmonia.sk](http://www.filharmonia.sk), kde je možné nájsť väčšinu orchestrálnych, komorných koncertov, ale napríklad i Hummelovu klavírnú súťaž. Len za prvý

rok existencie projektu sa na túto stránku prihlásilo vyše 70 000 ľudí.

Keďže Slovenská filharmónia má len veľmi obmedzené, resp. takmer žiadne možnosti koncertovať v iných slovenských mestách, ide v tomto zmysle o veľmi zaujímavý projekt. Aké sú jeho perspektívy?

Bude pokračovať, no závisí to od financií, pretože podmienkou je vyrovnanie autorských práv všetkých účinkujúcich. Naše záznamy idú na dve stránky, okrem našej aj na komerčnú [www.classiclive.com](http://www.classiclive.com), ktorá vlastne promuje naše teleso v zahraničí. Objavil som ju počas pobytu vo Fínsku, kde je iniciátorom komerčných internetových prenosov symfonický orchester v Lahti. Existuje zmluva, ktorá určuje, ktoré záznamy a na akú dobu tam môžu ísť. Tie sa potom určitý čas nemôžu objaviť na našej stránke. Teší ma, že šesť koncertov z minulej sezóny bolo ohodnotených najvyšším počtom bodov. Ide napríklad o vystúpenia orchestra SF s Liborom Peškom alebo Veronikou Lackovou.

Nahrávanie

Internet je zaujímavým médiom pre propagáciu i predaj, no stále majú váhu aj klasické nahrávky. Aká je situácia v tomto smere?

Nahrávací priemysel je v kríze, Filharmónia nemá možnosť výraznejšie sa presadiť v tomto smere. Orchester síce každý rok nahrá dve CD s aktuálnym programom, no slúžia len na reprezentačné účely, pretože neexistuje vydavateľstvo, ktoré by ich bolo schopné zaplatiť a ďalej distribuovať. Pritom vo väčšine prípadov sú vynikajúce a veľmi dobré. Slúžia ako istý rezervoár na "lepšie časy". Nevzniká teda dokumentačné vákuum a akonáhle sa nájde vydavateľ, ktorý zaplatí autorské práva, lebo na tom to viazne, je možné dať nahrávky do predaja.

Nebolo by rozumné zo strany hráčov trochu poľaviť v nárokoch? Predať sa v nahrávacom priemysle majú v súčasnosti problém aj oveľa známejšie telesá...

V týchto dňoch rokujem s členmi orchestra Slovenskej filharmónie o možnosti postúpiť autorské práva na Slovenskú filharmóniu, čo by nám do istej miery umožnilo operatívnejšie zareagovať na prípadný záujem zo strany trhu.

Orchester

Ako riaditeľ pôsobíte od roku 2004. Po svojom príchode ste deklarovali ťažiskový záujem o zvyšovanie úrovne orchestra. Čo hodnotíte ako významný posun počas vášho pôsobenia vo funkcii?

V interpretačnom umení sa máločo podarí ani nie zo dňa na deň, ale z roka na rok. Týka sa to aj zvyšovania úrovne komorných súborov a symfonických telies. Dará sa nám generačná výmena, orchester sa výrazne omladil a s tým súvisí aj isté nasadenie a entuziazmus, s ktorým hudobníci hrajú.

Máte dostatočné zázemie na to, aby ste orchester i naďalej personálne budovali?

Situácia sa zmenila k lepšiemu. Boli totiž časy, keď sa rozprával vtip, ako pedagógovia na VŠMU hovorili svojim žiakom: "Ak nebudeš cvičiť, pôjdeš hrať do Slovenskej filharmónie."

Toto je preč. Prispelo k tomu lepšie etablovanie orchestra na medzinárodných pódioch: pravidelne hráva v Musikvereine, novoročný koncert absolvuje v Salzburgu, významným bolo turné v Kórei. Slovenská filharmónia je jedným z nemnohých orchestrov, ktoré si trvalo držia pozíciu na japonskom trhu, hoci to už pomaly začína byť veľký problém. Toto sú výrazné motivačné faktory, ktoré priťahujú na konkurzy prvotriednych hudobníkov. Internet tiež veľmi motivuje, do istej miery aj ekonomicky, no najmä umelecky. Koncerty sú sledované na celom svete, myslím, že ClassicLive až v 102 krajinách. Dostávame reakcie od iných orchestrov, ktoré sú často prekvapené, že máme teleso, ktoré treba brať vážne. Teší ma, že sa začali vracáť vynikajúci interpreti zo zahraničia, napríklad koncertný majster Jarolím Ružička.

Nespochybnujem kvalitu hráčov, mnohí sú skutočne vynikajúci, no výkony orchestra nemožno považovať za celkom vyrovnané...

Aj veľmi dobrý klavír má slabšie miesto: viac rezonujúce struny v base, menej zvučný diskant či určitú nevyrovnanosť v niektorej z oktáv. Pravdepodobne na svete neexistuje orchester, ktorý by tvorili len špičkoví hudobníci na najvyššej úrovni. Vieme o rezervách, ktoré sú a do istej miery súvisia ešte s prebiehajúcou generačnou výmenou. Rovnako aj s nástrojmi, ktoré sú k dispozícii i rozdielnou úrovňou hudobníkov. Nebudem menovať sekcie, ale napríklad od začiatku sezóny iniciujem delené skúšky.

Ako by ste charakterizovali aktuálne dispozície orchestra? Tvrdenia z propagačných materiálov o špičkovom európskom telese možno s istou marketingovou licenciou vzťahovať skôr na éru dirigentov Ľudovíta Rajtera, Ladislava

Slováka, Libora Peška či Ondreja Lenárda ako na poslednú dekádu...

Slovenská filharmónia má obrovský až prekvapujúci umelecký potenciál, čo mi potvrdzujú najmä zahraniční dirigenti, ktorí sem chodia pracovať. Slovenská filharmónia vie pod veľmi dobrým vedením podať výkon, ktorý je porovnateľný s veľkými a oveľa vyššie postavenými a vybavenými orchestrami (čo sa týka nástrojov). Na takéto výkony však potrebuje dirigenta, ktorý príde skutočne s veľmi jasnou koncepciou a dokáže ju v tom krátkom čase maximálne zrealizovať.

Dirigenti

Odchádzajúci šéfdirigent Peter Feranec takýmto dirigentom nebol?

Petra Feranca považujem za dobrého dirigenta a najmä v slovenských pomeroch za zjav, ktorý nemožno prehliadnúť a ani by sa prehliadať nemal. Ako každý umelec má svoje silné stránky, iné oblasti sú mu možno vzdialenejšie. Myslím, že sa našiel v 20. storočí a v časti ruského romantického repertoáru. Máme s ním vydarenú nahrávku Čajkovského Manfreda, veľmi dobre urobil aj Suchoňov Žalm zeme podkarpatskej. Skôr než umelecké otázky bola problematická istá antipatia medzi orchestrom a dirigentom, ktorú som ja celkom nepochopil. Táto antipatia bola prítomná od začiatku jeho účinkovania.

V tomto kontexte pôsobilo paradoxne vyhlásenie v tlačovej správe, že pri rozhodnutí nepredĺžiť mu zmluvu ste prihliadli na hlasovanie orchestra. Pri jeho prijímaní ste naň ale neprihliadli...

Nie je na tom nič zvláštne. Petrovi Ferancovi som veril, neveril som emotívnym postojom členov orchestra, ktorí ho odmietali. Jeho presadením som pobúril veľkú časť orchestra a toto rozhodnutie mi bolo vyčítané ako veľmi autoritatívne. Vtedy som hudobníkov požiadal, aby dva roky pracovali profesionálne a ak nedôjde k zlepšeniu komunikácie, prihliadnem na ich názor. Orchester názor nezmenil, naopak, ešte viac členov sa vyslovilo proti ďalšej spolupráci. Už som to nemohol považovať za neodborné stanovisko motivované inými pohnútkami. Vtedy som rozhodol.

Peter Feranec vraj neprinesol nové vízie. On hovorí, že komunikácia viazla aj z druhej strany a rezignoval...

Tlačíte ma do konfrontácie. Peter Feranec mal skutočne dosť možností presadiť sa u hráčov. Dirigoval aj koncerty nad rámec zmluvy, chodil do zahraničia, nahrával... Ako interpret som sám zažil spoluprácu s vynikajúcimi umelcami, s ktorými sme si jednoducho umelecky nesadli. Stretnutie dobrých umelcov ešte negarantuje dobrý výsledok a toto považujem za ten prípad.

Bez ohľadu na prípad s Ferancom, aké právomoci by mal mať orchester pri výbere dirigentov? Svojho času sa "zbabel" jednej z najvýraznejších domácich dirigentských osobností 2. polovice 20. storočia Ondreja Lenárda. Je v situácii, kedy si môže vybrať?

Rozhodnutie je vždy na štatutárnom zástupcovi. A samozrejme aj zodpovednosť. Na ňom je však aj to, akú mieru citu a zmyslu pre potreby umeleckej práce preukáže, aké pochopenie bude mať pre dlhodobú tvorivú atmosféru pri dialógu dirigent - orchester. Musí sledovať a posúdiť viac kritérií ako povedzme člen orchestra, ale musí sa zároveň vedieť vcítiť i do situácie každého interpreta vo veľkom telese. Orchesterálni hráči sa celoživotne podriaďujú individualite a osobnosti dirigentov. Preto je vhodné, aby sa s takou individualitou mohli čo najviac stotožniť. A ak to ani po dvoch rokoch nejde, je čas na zmenu. Povedal by som, že orchester je ako dobrý klavír. Keď hráte na dobrom Steinwayi, tak bez väčších problémov dokážete zrealizovať všetky hudobné predstavy, ktoré nosíte v hlave. Získate zvuk, frázovanie, hudobný obraz, ktorý chcete počuť. Orchester je takýto nástroj, je pripravený. Samozrejme, keď na Steinwayi hrá klavirista - amatér, nič sa nedarí.

Na miesto šéfdirigenta nastúpi vynikajúci Francúz Emmanuel Villaume. Ako sa to podarilo?

Všetky jeho doterajšie bratislavské účinkovania boli prijímané s nadšením. Je to aj náhoda, no podieľal sa na tom i fakt, že Villaume orchester pozná a verí mu. Je jedným z tých, ktorí v Slovenskej filharmónii objavili veľký potenciál a nadšene o tom hovoria. Villaume je umelec, ktorý vie pracovať koncepčne a dosahovať progres. Vie hudobníkov donekonečna učiť a orchester takéhoto učiteľa potrebuje. Bola náhoda, že si našiel toľko času, lebo je skutočne vyťažený, najmä v Amerike.

Bude mať dostatok času?

Doby, kedy bol dirigent "otcom orchestra" a celoročne s ním pracoval, sú dávno preč. Dirigenti, ktorí majú toľko času, väčšinou nie sú na dostatočnej úrovni, tí dobrí sú zase žiadaní aj inde. Takže dnes je šéfdirigent skôr garantom orchestra, je garantom jeho úrovne, sezóny a vystúpení v zahraničí.

Koľko koncertov na Slovensku odohrá, na aké obdobie má zmluvu?

V prvej sezóne šesť, potom sa bude počet zvyšovať. Dĺžka zmluvy závisí na úrovni spolupráce - teda aj na orchestri a jeho prístupe k práci. Villaume je typom hudobníka, ktorý aj svoju agentúru, logicky orientovanú na profit a prestíž, dokáže presvedčiť o svojich umeleckých prioritách. A myslím si, že Slovenská filharmónia medzi jeho priority patrí.

Reduta

Keď som čítal v Hudobnom živote rozhovor z roku 1999 s vaším predchodcom, hovoril, že rekonštrukcia Reduty je pripravená. Muselo sa čakať až do roku 2009 a budova sa opúšťala vo veľkom chvate. V médiách sa objavili úvahy, či bol taký náhly "dramatický útek" opodstatnený...

Devastácia budovy začala byť veľmi progresívna a keď statik skonštatoval reálne nebezpečenstvo pri verejných podujatiach, nebolo iné riešenie. Reduta od apríla nefunguje a je v havarijnom stave. Koncerty sme museli zrušiť a ich časť sme núdzovo preniesli do Slovenského rozhlasu. Od sezóny 2009/2010 budeme účinkovať v historickej budove SND bez ohľadu na to, či rekonštrukcia začne v septembri alebo decembri. Ide o prvú kompletnú rekonštrukciu od vzniku budovy.

Vyhovujú tieto priestory svojou veľkosťou pre všetky orchestrálne obsadenia?

Prispôsobuje sa tomu pódium, robia sa tiež akustické úpravy, aby sa z priestoru vyťažilo maximum. Po Redute ide o akusticky najlepší priestor v Bratislave. SND poskytne priestory aj časti administratívy aj telesám Slovenskej filharmónie - Orchestru Slovenskej filharmónie, Slovenskému filharmonickému zboru a Slovenskému komornému orchestru, pretože sa staneme "bezdomovcami" a zázemie potrebujeme.

V ambicióznom projekte obnovy budovy som si všimol, že sa počítala napríklad so zastrešením dvora. Hudobný život priniesol rozsiahlejší materiál o rekonštrukcii pred dvomi rokmi, naše informácie sú teda pomerne staré. Čo všetko "nová Reduta" poskytne?

Zdanlivo to, čo doteraz, no s oveľa väčším komfortom pre hudobníkov i publikum. Reduta bola vždy viacúčelová budova a tieto funkcie bude plniť i naďalej. Budú sa tu konať rôzne spoločenské podujatia, preto tu bude napríklad kompletne vybavenie pre kongresy vrátane tlmočnických zariadení, výsuvné hydraulické pódium, sála sa bude dať viac členiť. Preto sme iniciovali skúšobnú miestnosť pre orchester v podzemí, aby sa neblokovala hlavná sála. V priestore, ktorý spomínate, vznikne scéna pre alternatívne projekty, napríklad letné podujatia. Tu vidím ďalší priestor pre spoluprácu s hlavným mestom.

Plánuje sa ďalšia redukcia hlučnosti?

To je skôr otázka na magistrát a dopravný podnik. V uplynulých rokoch pri rekonštrukcii električkovej trate ustali otrasy, no stále sa prenáša hluk. Môže to čiastočne riešiť výmena okien s akustickými výplňami. Dúfam, že v sále sa už bude dať nahrávať.

Dramaturgia, sólisti

Ako sa pripravuje dramaturgia sezón? Je to jedna z otázok, o ktorej sa veľa diskutuje.

Vzniká v súčinnosti riaditeľa, dramaturga, dirigentov a umeleckej rady. Dramaturgia sleduje viac cieľov, napríklad rast orchestra. Využívame tiež potenciál hosťujúcich dirigentov. Ak je tu povedzme vynikajúci Serge Baudo či Villaume, tak sa snažíme zoznámiť publikum i hudobníkov s francúzskym repertoárom, to isté platí aj o nemeckých dirigentoch, u ktorých preferujeme nemecký repertoár. Dramaturgia musí udržať existujúce publikum a prilákať nové, ale tiež osloviť odbornejšiu časť obecnstva a prezentovať tituly, ktoré nie sú bežnou repertoárovou súčasťou. Z toho všetkého vzniká možno niekedy pri prvom pohľade určitý mix. No je to nevyhnutné, aby sa naplnili všetky spomínané funkcie.

Nadviažem na nemecký romantizmus - takmer vôbec sa nehrá napríklad Bruckner. Večnou otázkou je tiež súčasná hudba, resp. osobitne domáca tvorba, čo sa stalo ešte markantnejším po "odídení" Moyzesovho kvarteta a Musiky aeterny. Nehrajú sa oslavovaní slovenskí klasici (s výnimkou Suchoňovho výročia) ani zabúdaní "outsideri" (A. Albrecht, M. S. Trnavský)...

Publikum treba vychovávať. Nemôžeme prísť s celým večerom Schönberga, pretože publikum aj v Bratislave má sklon k predsudkom. Dopredu, väčšinou bez predchádzajúcej skúsenosti usúdi, že určitá hudba, dielo, skladateľ ho neosloví. Napriek tomu Slovenská filharmónia naďalej iniciuje vznik nových diel a uvádza ich na svojich koncertoch ale aj na zájazdoch. Napr. skladbu Ľubice Čekovskej sme s

úspechom uviedli na Pražskej jari 2006, úspešná bolo i nové dielo Jevgenija Iršaia s Jordanou Palovičovou. Každoročne uvádzame premiéry ale aj reprízy slovenských symfonických a komorných diel. Do najbližších sezón plánujeme premiéry diel Romana Bergera, Vladimíra Godára či Roberta Rudolfa.

Akou cestou by mala podľa vás prebiehať výchova publika vo vzťahu k dramaturgii?

V kombinácii s titulom, na ktorý ľudia určite prídu. Mimochodom, v Bratislave nebol nikdy nijako extra prijímaný ani Mahler. Po Ľudovítovi Rajterovi ho svojho času začal viac uvádzať Ondrej Lenárd a jeho dielo sa etablovalo tak, že dnes nie je problém urobiť celovečerný program.

Zaregistroval som niekoľko skutočne obskúrnych kombinácií, napríklad potpourri na slovenské témy japonského skladateľa s Beethovenovou omšou alebo nevhodný "etno minimal" u nás prakticky neznámeho súčasného rakúskeho skladateľa pred Mahlerovou

9. symfóniou. Podľa mňa ide o umelecké kompromisy, sú nutné?

Niekedy áno. Ak chceme, aby dirigent uviedol v zahraničí slovenské dielo, patrí sa ponúknuť protislužbu. Niekedy sa preto skutočne zjavujú takéto kombinácie. Pritom dielo samo osebe nebolo zlé, len kombinácia pôsobila násilne.

Ako je to s hosťami, dirigentmi a sólistami?

Disponujem mnohými osobnými kontaktmi, tak som napríklad pri interpretácii Beethovenovho Trojkoncertu spoznal Villauma. Druhá cesta je reflektovanie ponúk agentúr. Dirigentov je veľmi veľa - desať rokov by sa nemusel objaviť jeden dirigent dvakrát, ale rozumnou snahou orchestrov je vytvoriť si okruh umelcov, s ktorými pravidelne spolupracujú. Zabezpečuje to určitú kontinuitu práce.

Cíti Slovenská filharmónia spoluzodpovednosť za formovanie nasledujúcich generácií slovenských dirigentov? Aký priestor im poskytuje?

Dostávajú možnosti. Povedzme Marián Lejava alebo Juraj Valčuha, prípadne Martin Leginus, Karol Kevický či Pavol Tužinský. Stredná generácia, ako viete, nie je veľmi silná, pravidelne s nami spolupracuje Rastislav Štúr. Opäť sa predstaví aj Martin Majkút.

Chcel by som hovoriť o generácii domácich inštrumentalistov, etablovaných doma i v zahraničí, ktorá sa v Slovenskej filharmónii neobjavuje. Mám na mysli hudobníkov ako Mikuláš Škuta alebo Jozef Lupták...

Nerozumiem celkom dobre vašej otázke. Každý rok nájdete v sezóne dostatok slovenských sólistov, aktuálne napríklad Jozef Podhoranský, Daniel Buranovský, Matej Arendárik, **Karol Daniš**, Martin Krajčo, Marek Zwiebel, Ivan Buffa, Ivan Gajan, Peter Pažický, Tomáš Nemeč, Ivan Šiller, k tomu množstvo spevákov a viaceré (aj nové) komorné súbory. Škuta vystúpil a vystúpi na BHS, Lupták účinkuje v komorných cykloch v koncertnej sezóne 2009/2010, takže nemôžete povedať, že obchádzame týchto interpretov, ktorí sú vám osobne možno sympatickí. Ale to je vaša vec, vaše umelecké preferencie a vaše právo.

Vzhľadom na množstvo a potenciál domácich sólistov je to podľa mňa málo. Najmä, ak sa potom na pódium postaví pán Blagoja Dimičevski, ktorý ledva dohrá Bruchov Husľový koncert...

Za tohto huslistu sa zaručil Peter Feranec. On ho priviedol, hoci som mal pochybnosti. A tak to i dopadlo. Trocha ma tlačíte do vyjadrení, ktoré nemám rád. Aj dobrí umelci majú zlé dni a naopak - aj priemerný interpret vie niekedy v diele, ktoré mu "sadne" - doslova zažiť. Veľmi nerád škatuľkujem umelcov. Každé hodnotenie umeleckého diela či výkonu je veľmi subjektívne a pritom vnímané veľmi citlivo. Neuvážený výrok či dokonca odsúdenie môžu napáchať veľkú škodu na vývoji interpreta - teraz hovorí zo mňa pedagóg. Aj ako člen porôt medzinárodných súťaží viem, že suma 9, 11 a viac názorov jednotlivých porotcov sa objektivizuje spriemerovaním len čiastočne a že niekedy aj výsledky veľkých súťaží môžu zostať otáznymi. Lupták i Škuta majú svoje kvality i limity, to vám povedia i iní. Oni sú navyše veľmi dobre saturovaní napríklad

Hudobným centrom a majú hodne možností, čo sa nedá povedať o mnohých ďalších veľmi talentovaných, ale úplne obchádzaných interpretoch. Vedeli ste, že napríklad klavirista Marcel Štefko vyhral v Rakúsku Brahmsovu súťaž? Poznáte mená ako Magdaléna Bajuszová alebo Matej Arendárik?

Magdaléna Bajuszová si jednoznačne zaslúži pozornosť. Arendárik ale predsa dostáva príležitosti, čo je samozrejme v poriadku...

Poznám situáciu na školách. Ako interpret som vždy vyhľadával menej hrané diela, aj ako riaditeľ mám preto tendenciu pomôcť tým, ktorí si nevedia pomôcť sami, ale disponujú vzácnym talentom. Pri výbere zahraničných sólistov veľmi efektívne spolupracujeme tiež so súťažami, čo zaručuje kvalitu a je to aj ekonomicky výhodné. Väčšinou sú to ľudia na začiatku svetovej kariéry.

Viesť inštitúciu ako je Slovenská filharmónia určite nie je v dnešnej dobe ľahká ani vďačná úloha. Aké sú vaše prania riaditeľa i umelca do blízkej i vzdialenejšej budúcnosti?

Želám si, aby tu zarezovalo Villaumovo meno a o dva, najneskôr tri roky som priviedol súbory Slovenskej filharmónie v zdraví späť do Reduty. Samozrejme, neviem dokedy budem mať ešte silu a chuť robiť túto veľmi nevďačnú prácu. Obdobie rekonštrukcie Reduty bude veľmi ťažké pre všetkých, a preto chcem vysvetľovať ľuďom napríklad aj ako ste vy, prečo sa niektoré veci dejú tak, ako sa dejú. Akonáhle začne Filharmónia opäť pracovať v štandardnom režime, nevidím dôvod, aby som tu ďalej zotrval. V auguste som oslávil 62. narodeniny, môj čas je teda veľmi limitovaný. Týka sa to i hrania. Teším sa na Čajkovského Klavírny koncert G dur na koncerte k jubileu Slovenskej filharmónie. To je jediné sólistické účinkovanie, ktoré som si tu "dovolil" za 5 rokov. Som s touto inštitúciou spätý a so mnou aj jedna interpretačná generácia, ktorá tu sólisticky pôsobila v 80. rokoch - Toperczer, Hajóssyová, Klinda a ďalší. Som pravdepodobne jeden z posledných, ktorý ešte hrá.

Prof. Marian Lapšanský (1947) - uznávaný slovenský klavirista a vysokoškolský pedagóg nastúpil na miesto generálneho riaditeľa SF po Jozefovi Tkáčikovi v r. 2004. S jeho pôsobením vo funkcii je spojený odchod Moyzesovho kvarteta a Musiky aeterny zo zväzku telies SF, prechod Bratislavských hudobných slávností pod SF, ale aj obnovenie nahrávania a začiatok internetových prenosov koncertov z Reduty.